

SVINEFOKUS

»Diskolys« beskytter mod luftbåren smitte

En svinebesætning ved Fredericia har som den første i landet fået sat smittedræbende UV-lys op i luftindtagene til stalden.

AF ANNE WOLFENBERG

Som den første besætning i Danmark har man på Avlscenter Trekanten I/S, Stendalgaard ved Fredericia, netop fået sat 62 UV-lamper op under tagudhænget foran luftindtag, der alle sammen udsender et særligt blåligt lys.

Det er dog blot de første af i alt 255 UV-lamper, der skal sættes op foran samtlige luftindtag hele vejen rundt om stalden.

- Prisen for lamperne alene er en lille million, oplyser Per-

nille Snitkjær, A3N, der har leveret lamperne.

- Og dertil kommer monteringen, men jeg kender ikke beløbet, for jeg har ikke fået regningen fra elektrikeren endnu, fortæller Kai Skou Hansen, der ejer Avlscentret sammen med sine børn Louise og Jørgen Skou Hansen.

Fidusen ved de mange UV-lamper foran luftindtagene er, at de angiveligt skulle være i stand til at tilintetgøre de luftbårne smittekim, som ellers ville kunne passere uhindret ind i stalden.

Festlig alvor

- Det ser ret festligt ud om aftenen, hvor det ser ud som om, stalden er badet i »diskotekslus«, tilføjer Jørgen Skou Hansen.

Skønt det blålige lys ser fest-

ligt ud, er det sat op i rammealvor.

- Vi har højeste sundhedsstatus, og det vil være så altødelæggende for os, hvis besætningen inficeres med noget, så vi mister vores status. Derfor har vi længe været på jagt efter noget, som kunne øge smittebeskyttelsen yderligere, tilføjer Louise Skou Hansen.

Hun fortæller at Stendalgaard startede som opformeringsbesætning i 2005, men for halvandet år blev »butikken« udvidet til at være både en avls- og opformeringsbesætning med i alt 800 søer, hvoraf de 160 udgør avlsbesætningen.

Svagt punkt

Kai Skou Hansen påpeger, at direkte indtagning af luft altid vil være en de svage punkter

i enhver besætnings smittebeskyttelse, men for en avlsbesætning vil er det særligt kritisk, fordi de økonomiske konsekvenser vil være enorme.

- Hele vores levegrundlag vil jo falde bort, lyder det.

- En periode overvejede vi at få filtre sat på indsugningsluften, men vi nåede det heldigvis ikke, inden vi hørte om andres erfaringer med, at filterne forhindrede tilstrækkeligt luftskifte og stoppede til, så jeg er glad for, at vi aldrig nåede at sætte dem op.

På en tur til Tyskland opdagede Kai Skou Hansen så, at der var avlsbesætninger, som havde fået sat UV-lys op i indsugningen, hvilket virkede som en rigtig fornuftig ting. Via konsulent Kai Østergaard, KHL, blev kontakten skabt til A3N og Pernille Snitkjær.

- Vi kan næsten ikke sove roligt, før alle lamperne er sat op, siger Kai Skou Hansen, som er lettet over, at monteringen nu er godt i gang.

Luftrensning

På Avlscenter Trekanten vil man gerne »gå med både livrem og seler«. Så selvom alle karantæne regler overholdes, og alle personer går i bad og skifter tøj på vej ind i besætningen, så har man alligevel valgt endnu en sikkerhedsforanstaltning.

For i staldens allerførste rum, som man træder ind i, inden man fortsætter til brusebad og tøjskifte, hænger en såkaldt Airpurion. Det er en indkapslet UV-lampe, som

sikrer, at man ikke udsættes for direkte UV-lys, men som trækker luft gennem og renser det for eventuelle smittekim. Og igen, når man træder ind i selve stalden på den anden side af bruseafdelingen, er det igen det første, man møder.

Udleveringen er det svageste punkt

Det eneste svage led i besættningens smittebeskyttelse, som stadig kan bekymre de

tre ejere, er der, hvor dyrene udleveres.

- Vi gør jo alt, hvad vi kan, med 48 timers karantæne uanset, om det er dyrlæger, VSP-folk eller SPF-bilerne. Og vi udleverer kun om mandagen, hvor vi ved med sikkerhed, at bilerne har stået stille hele weekenden, siger Kai Skou Hansen.

Udleveringen foregår naturligvis fuldstændig efter forskrifterne, hvor dyrene luk-

Avlscenter Trekanten

Stendalgaard

- Salg af Y-polte og LY-polte
- Avlsbesætning på 160 søer
- Opformeringsbesætning med 640 søer
- Yderligere 300 søer i opformering på nærliggende ejendom

Øvrigt landbrug

- Besætning med 300 malkekøer
- 730 hektar under plov

Avl- og opformering blev fremtiden

■ - Tidligere havde jeg en almindelig besætning med 400 søer med smågrise og slagtesvin på en nærliggende ejendom. Men da børnene så ville være med, blev spørgsmålet, om vi skulle blive nogle af de virkelig store, eller vi skulle skifte til avl- og opformering, fortæller Kai Skou Hansen.

- Vi valgte så opformering på Stendalgaard, som vi købte umiddelbart, inden vi byggede nyt til formålet i 2005.

- For halvanden år siden valgte vi så avlen til, og derfor har vi lige bygget til stalden for at gøre plads til de forsøgsfaciliteter, vi skal have til afprøvning af avlsdyrene, forklarer han.

Kai Skou Hansen vurderer, at familien traf det rigtige valg tilbage i 2005.

- Ellers ville vi have siddet meget hårdere i det i dag, bemærker han.

I stedet er der plads til stadig udvikling af bedriften.

- Vi har lige skiftet navn til Avlscenter Trekanten I/S, og samtidig har vi fået en ny hjemmeside, der hedder avlscenter-trekanten.dk, tilføjer Jørgen Skou Hansen.

aw

Man kan få »svejsøjne« ved at kikke direkte i UV-lyset, hvis man kommer tættere på end to meter. Derfor er der sat advarselsskilte op.

Kai og Jørgen Skou Hansen er glade for at have fået sat smittedræbende UV-lys op foran staldens luftindtag. Smilende fortæller Jørgen Skou Hansen (t.v.), at det om aftenen ser ud som om stalden er badet i blå »diskolys«. (Fotos: Anne Wolfenberg)

SVINEPRODUKTION
Kontakt: Anne Wolfenberg
aw@effektivtlandbrug.dk
63 38 25 55 - 61 22 60 40

kes ud i en sluse, og der lukkes indefra, inden dyrenes ledes ud i vognen. Desuden vendes ventilationen i slusen under udleveringen, så al luft presses ud.

Men alligevel kunne folkene på Stendalgaard godt tænke sig at gardere sig yderligere. Spørgsmålet er blot hvordan.

Løser ikke alt

Med Pernille Snitkjær har man drøftet muligheden for at opsætte UV-lamper i ventilationskorstenen, men dels vil det være meget dyrt, og dels skal man være sikker på, at øget modstand i skorstenen ikke nedsætter ventilatorens ydelse.

- Desuden vil det jo ikke

fjerne risikoen for, at noget for eksempelvis slæbes ind på en støvle, pointerer Jørgen Skou Hansen, som stadig er i vildrede med, hvad løsningen kunne være.

Pernille Snitkjær nikker bekræftende.

- UV-lyset fjerner smittekim i luften, som altid kommer båret i en vanddråbe. UV-lyset splintrer vanddråben, og så ødelægges den luftbårne smitte. UV-lyset dræber ikke smitte i organisk materiale, og UV-lyset »kikker heller ikke om hjørner«. Den dræber kun smittekim i den luft, der belyses direkte, forklarer hun.

aw@effektivtlandbrug.dk
telefon 63 38 25 55

UV-lamperne sender et blåligt lys ind gennem vægventilerne. Det er dog kun hos søerne, der er »diskobelysning«, da lyset ikke ses på grund af diffus ventilation i resten af staldanlægget.

Et kontrolpanel holder øje med, om alle UV-lamperne rundt om stalden fungerer. UV-lamperne udenfor stalden er tilsluttet i grupper af seks. Jørgen Skou Hansen forklarer, at hvis en af UV-lamperne går ud, vil en rød advarsel lampe tilhørende den pågældende gruppe tænde på kontrolpanelet.

Der hvor man træder ind i stalden, renses luften ved at blive ledt gennem en Airpuriion - én før og én efter badefaciliteterne. Her efterfølgende den ene af Jørgen Skou Hansen, mens Kai Skou Hansen ser til.

Energiberegning

for Stendalgaard

Energiforbrug ved 254 lamper

Energi forbrug kW pr. time 22,86 kW
Forbrug pr. døgn 548,64 kW

Pærene skal skiftes efter 10.000 timer = 417 dage og koster 600 kroner pr. stk. ekskl. moms.

En typisk yorkshire-so i drægtighedsstalden, hvor der er indrettet T-stier og en æde-/hvileboks pr. so.

Stalden på Stendalgaard er netop blevet udvidet for at både at kunne rumme avls- og opformeringsbesætning.

Vær beredt på ubudne gæster

■ - Hvad gør du, hvis der kommer dyreaktivist i din stald?

Det spørgsmål blev behandlet ved et seminar ved World Pork Expo i Des Moines, Iowa, USA, for nylig.

Svineproducent Lynn Becker, fra Fairmont, Minnesota, forklarede, at det bedste man kan gøre, er hele tiden at være beredt.

- Jeg ved, det er nemt at sidde der og tænke - det vil aldrig ske for mig. Men det kan ske når som helst for hvem som helst, sagde han og fortalte om en gård med 6.000 søer i Iowa, som blev filmet af dyrevelfærdsorganisationen PETA i september 2008. Noget der fik negative konsekvenser for hele den amerikanske svinebranche.

Lynn Beckers råd er:

- Sørg for, at der er ordentlig krisestyring, og at I er i stand til at reagere hurtigt.

Hans vigtigste råd var dog hele tiden at sørge for at agere, som om man bliver filmet.

- Det kræver en etisk høj standard, sagde han.

- Og så gælder det om at danne gode alliancer allerede, før man egentlig har brug for dem, pointerede han.

aw

Sikkerhedsfilm beskytter mod glasskår i vådfodertanken

■ Firmaet A3N sælger UV-lamper fra det tyske firma Purion, der beskytter mod »slim og snot« i vådfodertanken.

Nu er UV-lampen dog blevet forbedret med en sikkerhedsfilm, der sikrer mod splintring.

Kvartsglasset er ganske enkelt belagt med en særlig UVC-transparent film, og på den måde sikres det, at der ikke kan frigøres glassplinter ved beskadigelse af kvartsrøret, meddeler A3N.

Pæren skiftes på normal vis, og der anvendes den samme type pære.

- Har du allerede et 10W UV-anlæg kan du bestille kvartsrør med stålflange til udskiftning. Vi anbefaler dog at der monteres en 14W pære i anlægget, da beskyttelsesfilmen forringer pærens styrke en smule, oplyser Pernille Snitkjær, A3N.

UV-produkterne forhandles direkte gennem A3N.

aw

Svineproduktion er mere bæredygtig i dag end i 1950'erne

■ Svinebesætninger fra 1950'erne huskes måske som mere idylliske end i dag, men kun på overfladen, for en ny undersøgelse viser, at moderne svineproduktion er langt mere bæredygtig end den var for 50-60 år siden.

I forhold til 1959 har den moderne svineproduktion præsteret et fald på 35 procent i de såkaldte carbon footprint, 41 procents reduktion i vandforbruget og 78 procents fald i det landbrugsareal, der er nødvendig for at producere et kg svinekød, oplyser PigProgress.

- Undersøgelsen viser, hvor store forbedringer svineproducenterne har opnået gennem det sidste halve århundrede, siger miljøløforsker og PhD Garth Boyd.

- Svinebranchen har haft stor succes med at reducere miljøpåvirkningen og anvendelse af naturressourcer med næsten 50 procent, siger forskeren, som betegner det som en ganske flot bedrift.

- Undersøgelsen viser, at landmænd i dag kan producere mere svinekød ved brug af færre ressourcer end nogensinde før, konkluderer svineproducent Everett Forkner, der er tidligere formand for USA's National Pork Board.

- Jeg er egentlig ikke overrasket, eftersom jeg selv har oplevet alle disse forbedringer i tidens løb på min egen gård, siger han til PigProgress.

aw